

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

25 דצמבר 2024, כ"ד כסלו תשפ"ה

לכבוד

חה"כ מיקי לוי
יו"ר הוועדה לביקורת המדינה
כנסת ישראל
ירושלים

שלום רב,

הנדון: הצורך בקביעת דיון דחוף בוועדה לביקורת המדינה בנוגע לגיוס חרדים לצה"ל, בהתאם לפסיקת בג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הבטחון

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה") אנו מתכבדים לפנות אליך כדלקמן:

1. עניינה של פנייה זו, בתמצית, היא בבקשה לקיים בוועדה לביקורת המדינה בראשותך דיון דחוף, בנוגע לצרכי כוח האדם העדכניים של צה"ל, נתוני הגיוס העדכניים, וכן הסבר לפערים שונים בצרכי הגיוס, כפי שפורסמו לאחרונה בתקשורת.
2. כזכור, ביום 25.6.2024 ניתן פסק הדין בבג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל ו-391 אח' נ' שר הביטחון (להלן: "פסק הדין"), בעניין אי אכיפת חובת הגיוס של תלמידי ישיבות, המעוגנת בחוק שירות ביטחון (נוסח משולב), תשמ"ו-1986.
3. בפסק הדין נקבע כי משאין מסגרת חקיקתית הפוטרת את תלמידי הישיבות מחובת הגיוס שבחוק, על המדינה לפעול לאכיפת החוק ולגיוס תלמידי הישיבות.¹
4. אולם, למרות קביעת פסק הדין, והגם שצה"ל התחייב בפני שופטי בית המשפט העליון שהשנה הוא יגייס 4,800 בני ישיבות, על פי פרסומים בתקשורת, והגם שעברה כבר יותר מחצי שנת גיוס מאז ניתן פסק הדין, רק 900 "חרדים" (אף אחד לא תלמיד ישיבה) התגייסו לצה"ל.² זאת, על אף שבמספר פרסומים אחרים בתקשורת, חלקם מהעת האחרונה, פורסם כי לצה"ל חסרים עשרות אלפי חיילים,³ ולפי הערכת הרמטכ"ל חסרים לצה"ל 15 גזודי לוחמים – כ-12,000

¹ בג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל ו-391 אח' נ' שר הביטחון (נבו 25.6.2024), פס' 89 לפסק דינו של ממלא מקום הנשיא (כתוארו דאז) ע' פוגלמן.

² שחר אילן "מי שמצהיר על גיוס של 4,800 חרדים השנה סתם זורק מספרים" כלכליסט (21.12.24) https://www.calcalist.co.il/local_news/article/rynl1a00vr1g

³ עמית שטיין "סגן הרמטכ"ל לשרים: יש מחסור בחיילים, גיוס חרדים הוא צורך מבצעי" כאן (28.10.24) <https://www.kan.org.il/content/kan-news/defense/817700>; שחר אילן "גלנט: חסרים עשרות אלפים חיילים, צה"ל יוכל לקלוט השנה רק עוד 3,000 חרדים" כלכליסט (1.4.24) https://www.calcalist.co.il/local_news/article/r1xklmepc

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

לוחמים – כדי לעמוד ביעדים הדרושים.⁴

5. לא זו אף זו, לאחרונה פורסם כי בעקבות מחסור בכוח אדם, צה"ל החל לקרוא ל-15,000 אזרחים שקיבלו פטור משירות מילואים, כדי שישובו לשירות.⁵
6. יתרה מכך, על פי דיווחים בתקשורת, צווי הגיוס המועטים שכן הוצאו לחרדים, לא הוצאו לכלל החרדים, כפי שנדרש בפסק הדין, אלא לפלח אוכלוסייה ספציפי – צוויים "מטורגטים" – לחרדים שלא לומדים, חרדים עובדים או כאלה המעוניינים להתגייס לצה"ל.⁶
7. לפי המידע שקיים בידינו, מתוך 3,000 הצוויים ה"מטורגטים" שיצאו בסבב הראשון, התייצבו בבקו"ם רק 330 דחויי שירות, מתוכם רק 56 התגייסו, מהם 0 לוחמים; ואילו בסבב השני היו אמורים לצאת 7000 צוויים, מתוכם שוב 2,500 צוויים "מטורגטים", כאשר בין לבין יצאו רק 5,500 צוויים, ועדיין לא קיימים נתונים לגבי התייצבות דחויי שירות ולגבי גיוסם.
8. פרסומים אלו מעלים מגמה מדאיגה, לפיה קיימת סתירה או לכל הפחות חוסר הלימה בין צרכי צה"ל בגיוס כוח אדם, והפעולות שהוא נוקט על מנת לגייס לשורותיו חיילי מילואים נוספים מהאוכלוסייה הכללית, לעומת אי פעולתו לגיוס חרדים בצורה מספקת בהתאם לצרכיו, וכפי שנקבע בפסק הדין.
9. כידוע, סוגיית הפערים בדיווח צה"ל על אודות נתוני גיוס החרדים לצה"ל איננה חדשה. בשנת 2019 מינה הרמטכ"ל דאז, רא"ל אביב כוכבי, צוות בדיקה חיצוני בראשות האלוף במיל' רוני נומה, על מנת שיבדוק באופן יסודי ומעמיק את תהליך האיסוף ואופן החישוב והדיווח של נתוני גיוס החרדים, בין השנים 2018-2011. זאת, לאור פערים שהתגלו באגף כוח האדם, באשר להיקף החרדים המתגייסים לצה"ל בשנים האחרונות.
10. למרבה הצער, ממצאי צוות הבדיקה היו, בין היתר, כי ספירת הנתונים שנערכה על-ידי הגורמים המקצועיים בצה"ל לקתה בפרשנות מרחיבה, אשר חרגה מהגדרות החוק, באופן מכוון ושיטתי. בנוסף, נמצאו אי דיוקים ושגיאות מקצועיות, שנבעו מרשלנות מקצועית חמורה.⁷
11. במסגרת הדיון בממצאי הצוות, הדגיש הרמטכ"ל דאז כי "ישר, אמירת אמת ודיווח אמין הם נשמת אפו של צה"ל. ההקפדה עליהם, קלה כחמורה, חיונית לעמידת צה"ל במשימותיו ולשמירה על ערכיו".⁸

⁴ ניר דבורי "האזהרה של הרמטכ"ל לדרג המדיני: אין מספיק גדודים לצה"ל כדי לעמוד במשימות" N12 (10.6.24) https://www.mako.co.il/news-military/2024_q2/Article-15036163f330091026.htm

⁵ יואב זיתון "בשל מחסור בכוחות: צה"ל מחזיר למילואים 15 אלף אזרחים עד גיל 35 שקיבלו פטור" Ynet (18.8.24) <https://www.ynet.co.il/news/article/hj11dyyzi0>

⁶ יהודה שלינגר (@judash0) X (17: 43, 21.12.24) <https://x.com/judash0/status/1870495437561754106>

⁷ צוות הבדיקה בנושא נתוני גיוס חרדים לצה"ל דו"ח מסכם (2020), בעמ' 4.

⁸ מערכת את"צ "אירוע חריג מאוד שיילמד ולקחיו יישמו בכל הרמות: ממצאי צוות הבדיקה לנתוני גיוס החרדים בצה"ל - הדוח המלא" אתר צה"ל (20.2.20) [קישור](https://www.cdf.gov.il).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

12. אשר על כן, לאור אי הבהירות והסתירות העולות גם כיום כאמור מפרסומים בתקשורת ביחס לנתונים המדויקים של צרכי כוח האדם והגיוס של צה"ל, וכן לאור מחויבותו של צה"ל להקפדה על אמירת אמת ומתן דיווח אמין, ובייחוד כשמדינת ישראל מצויה כבר למעלה מ-14 חודשים במלחמה אכזרית וקשה, אשר גובה קורבנות ופצועים רבים, **נבקשך לפעול על מנת לקיים דיון דחוף כאמור בוועדה לביקורת המדינה.**

13. נבקש, כי בדיון יתבקש צה"ל ליתן נתונים עדכניים ומהימנים של צרכי אמת של כוח האדם הנדרש בצה"ל; נתוני אמת לגבי יכולתו לגיוס חרדים; נתוני אמת וסקירה על הנעשה עד כה בנושא, ובכלל זה מספר הצווים שיצאו לחרדים, מספר המתגייסים וכן מענה על השאלה האם הצווים שיצאו היו אכן "מטורגטים", או שנשלחו לכלל האוכלוסייה החרדית. בנוסף, נבקש כי הגורמים הרלוונטיים יתייחסו לשאלה מדוע לא יוצא "צו ראשון" ל – 17,000 מלשב"ים בני ישיבות, כפי שיוצאים מידי יום ביומו לכל מלש"ב ומלש"ב שאינו חרדי?

14. נוסף על כך, על מנת שהדיון יהיה אפקטיבי ויקבל את הקשב הדרוש, נבקש כי לישיבה זו יתייצבו הן הרמטכ"ל והן מבקר המדינה.

15. לתגובתך בהקדם, נודה.

בכבוד רב,

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי

ד"ר אליעזר שרגא, עו"ד
יו"ר התנועה למען איכות השלטון בישראל

העתק:

רו"ח מתניהו אנגלמן, מבקר המדינה

רא"ל הרצי הלוי, הרמטכ"ל

ראשי הסיעות בכנסת

חה"כ יאיר לפיד

חה"כ בנימין בני גנץ

חה"כ אביגדור ליברמן